

Федяєва Валентина
студентка

Кушніренко Олександр
к.е.н., старший викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В силу частих змін до податкового законодавства в практичній діяльності підприємств мають місце допущення помилок, тому постійно посилюється роль внутрішнього контролю як основного інструменту підтвердження достовірності та прозорості фінансової звітності.

Наведене зумовлює потребу належного методичного забезпечення внутрішнього контролю розрахунків за податками, зокрема єдиного податку (далі – ЄП) четвертої групи, податку на прибуток та податку на додану вартість як найбільш сплачуваних податків сільськогосподарськими підприємствами. Це, у свою чергу, дає можливість платникам податків уникнути штрафних санкцій та знизити податкові ризики та втрати.

Процес внутрішнього контролю розрахунків за податками на підприємствах необхідно здійснювати окремо в розрізі кожного сплачуваного податку (у даній роботі використаємо для прикладу найважливіші податки в галузі сільського господарства – єдиний податок (ЄП) четвертої групи, податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість (ПДВ)) з урахуванням особливостей законодавчої бази з питань обліку та оподаткування [1].

Процес внутрішнього контролю розрахунків за податками складається з наступних етапів:

1. Підготовчий–заключається в попередній оцінці існуючої системи оподаткування господарюючого суб'єкта та планування внутрішнього контролю розрахунків за податками;

2. Методичний – перевірка та підтвердження правильності нарахування та сплати господарюючого об'єкта податків і зборів у бюджет та позабюджетні фонди;

3. Заключний–передбачає узагальнення результатів перевірки, складання звіту чи іншого підсумкового документа, який відповідає

характеру контрольного завдання на вимогу керівника або власника підприємства, розробку рекомендацій для клієнта з питань оподаткування [2].

Для здійснення належного внутрішнього контролю розрахунків за податками на сільськогосподарських підприємствах необхідно виділити об'єкти такого внутрішнього контролю, якими у відповідності до норм законодавства є:

– Податок на додану вартість: податкове зобов'язання з ПДВ щодо реалізації сільськогосподарської продукції; податковий кредит з ПДВ щодо придбання виробничих факторів; податкове зобов'язання з ПДВ щодо реалізації несільськогосподарської продукції, податковий кредит з ПДВ щодо придбання несільськогосподарської продукції, зобов'язання перед бюджетом з ПДВ; обсяг отриманої бюджетної підтримки (дотації) (для податкових періодів починаючи з 2017 року);

– Для платників ЄП четвертої групи: площа сільськогосподарських угідь; нормативна грошова оцінка 1 га сільськогосподарських угідь, зобов'язання щодо ЄП перед бюджетом;

– Податок на прибуток: доходи; витрати; відстрочені податкові активи; відстрочені податкові зобов'язання; податкові різниці [3].

Під час внутрішнього контролю розрахунків за податками контролер на кожному етапі перевірки особливу увагу звертає на документи, що представлені у табл. 1.

Таблиця 1

Джерела внутрішнього контролю розрахунків за податками на сільськогосподарських підприємствах

Етап (стадія) перевірки	Податки сільськогосподарських підприємств		
	ПДВ	ЄП четвертої групи	Податок на прибуток
Підготовчий	Законодавчі та нормативні документи, статут підприємства, наказ про облікову політику, матеріали попередньої перевірки, інформація від третіх осіб та ін.		
Методичний	Свідоцтво платника ПДВ; податкова накладна; реєстр виданих та отриманих податкових накладних; податкова декларація з ПДВ та додатки до неї; товарні накладні; акти виконаних	Книга обліку земельних угідь; Інвентарна картка обліку земельних ділянок; Реєстр змін у складі земельних ресурсів; Картка аналітичного обліку розрахунків з ЄП четвертої групи; Розрахунок частки	Декларація з податку на прибуток; бухгалтерські записи на рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами»; 98 «Податок на прибуток»; фінансова звітність; виписки банків і додані до них документи про перерахування належних

Напрям 1
«Методологія сучасної економічної науки»

	робіт; фінансова звітність; виписки банків	сільськогосподарського товаровиробництва (квартальний та річний); Податкова декларація; виписки банків	сум до бюджету
Заключний	Звіт та висновок про результати внутрішнього контролю розрахунків за податками		

За результатами здійсненої перевірки контролер повинен скласти підсумковий документ. Таким документом може стати «Звіт про результати внутрішнього контролю розрахунків за податками», в якому наводити інформацію про вид порушень; відповідальність осіб, які допустили порушення або помилки та причини допущення виявлених помилок; наслідки виявлених порушень; прийняття заходів щодо усунення порушень та помилок. Такий звіт спрямований на отримання оперативної інформації про стан розрахунків з бюджетом для прийняття керівництвом своєчасних управлінських рішень. Складені під час перевірки описи можуть виступати в якості окремих додатків до висновку про результати внутрішнього контролю податкових розрахунків.

На рівень якості внутрішнього контролю на підприємствах сільського господарства можуть значно впливати особливості податкового законодавства. Так, із 1 січня 2017 року втратили чинність норми ст. 209 Податкового кодексу України, які регламентували застосування спеціального режиму з ПДВ для сільськогосподарських товаровиробників. Таким чином, всі суб'єкти спецрежиму переходять на загальну систему оподаткування ПДВ. Внаслідок цього помилки в його розрахунку можна зустріти практично на кожному підприємстві. Тому є, необхідним у ході перевірки звертати особливу увагу на правильність обчислення і сплати цього податку.

У зв'язку із нестабільністю податкового законодавства своєчасний та надійний внутрішній контроль розрахунків за податками сприятиме уникненню штрафних санкцій та податкових ризиків і втрат.

Представлені організаційно-методичні основи здійснення ефективного внутрішнього контролю розрахунків за податками в галузі сільського господарства, виділені стадії здійснення такого контролю та наведені документи, які мають бути проаналізовані

контролером в ході своєї роботи дозволять організувати системний внутрішній контроль розрахунків за податками і своєчасно виявляти помилки та порушення норм законодавства в системі обліку розрахунків за податками.

Список використаних джерел:

1. Кушніренко О. А. Організаційно-методичне забезпечення внутрішнього контролю оподаткування сільськогосподарських підприємств / О. А. Кушніренко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – В.15.Ч.2. – С.152.
2. Петрик Е. А. Планування та етапи аудиту оподаткування / Е. А. Петрик // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – №9 (33) – 2012. – С.126.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Царук Наталія

к.е.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

**ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ**

Система оподаткування є важливим механізмом стимулювання економічного зростання та визначає конкурентоспроможність вітчизняної продукції на світових ринках. Як інструмент державного регулювання економічних і соціальних процесів, вона повинна містити компроміс інтересів держави та суб'єктів господарювання, а в умовах сучасної глобалізації економіки – відповідати вимогам міжнародних організацій, повноцінним членом яких прагне стати Україна.

Сільськогосподарський товаровиробник в Україні може перебувати на одній із трьох систем оподаткування. Два варіанти цієї системи оподаткування загальні для всіх товаровиробників, і сільськогосподарські підприємства мають право обрати один із них, а саме:

- загальна система, тобто сплата податку на прибуток на рівні 18%; при цьому у підприємств з розміром доходу до 20 млн. грн. оподатковується різниця між доходами і витратами, визначеними за